

Total No. of Printed Pages:02

B.A. B.Ed Semester - V / VII
EXAMINATION Oct/Nov 2019
Marathi - Paper VI Kavyashastra

[Duration : Two Hours]

[Total Marks :70]

- १) खालीलपैकी कोणत्याही **तीन** प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. १५
- १) संस्कृत काव्यचर्चेत वापरण्यात आलेल्या 'काव्य' या संज्ञेचा परामर्श घ्या.
 - २) दण्डीने कोणते काव्यलक्षण सांगितले आहे?
 - ३) अर्नोल्डने काव्यासंबंधी कोणता विचार मांडला ?
 - ४) 'आत्माविष्कार' हे काव्यप्रयोजन स्पष्ट करा.
 - ५) मम्मटने सांगितलेल्या 'अशुभनिवारण' या काव्यप्रयोजनाविषयी तुमचे मत मांडा.
- २) खालीलपैकी कोणत्याही **तीन** प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. १५
- १) काव्यनिर्मितीमध्ये स्फूर्तीला कोणते महत्व असते?
 - २) प्रतिभेचे 'अलौकिकत्व' पटवून द्या.
 - ३) अभिधा शब्दशक्तीला प्राथमिक स्वरूपातली शब्दशक्ती का म्हटले जाते?
 - ४) लक्ष्यार्थासाठी कोणत्या तीन गोष्टीची आवश्यकता असते?
 - ५) लक्षणेचे दोन उपप्रकार सांगा.
- ३) अ) संस्कृत काव्यविवेचनात मांडल्या गेलेल्या 'रीति', 'ध्वनी' व 'वक्रोक्ती' या तीन सिद्धांतांची माहिती द्या. १०
- किंवा
- आ) पाश्चात्य काव्यलक्षणांचा आढावा घ्या.
- ४) अ) मम्मटांनी सांगितलेल्या रसिकगामी काव्यप्रयोजनांची सविस्तर चर्चा करा. १०
- किंवा
- आ) पाश्चात्यांनी सांगितलेल्या पलायनवाद, जिज्ञासापूर्ती व उद्बोधन या काव्यप्रयोजनांची साधार चर्चा करा.

- ५) अ) 'प्रतिभा ही वेडाची बहीण असते' या विधानाच्या आधारे प्रतिभेचे स्वरूप उलगडून दाखवा. १०

किंवा

आ) काव्यनिर्मितीच्या जनक कारणांपैकी प्रतिभा, स्फूर्ती व भावनात्मकता या तीन काव्यकारणांची सखोल चर्चा करा.

- ६) अ) 'शब्दशक्ती' म्हणजे काय ते सांगून अभिधा शब्दशक्ती उदाहरणासह स्पष्ट करा. १०

किंवा

आ) 'अभिधा व लक्षणा आपापले कार्य करून निवृत्त झाल्यानंतर व्यजनेचे कार्य सुरू होते', या विधानाची चर्चा करा.